

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 06.04.2020
Vår ref.: 20-46/GN
Deres ref.:

Forslag til midlertidige endringer i forbrukslånsforskriften som følge av koronakrisen

Finans Norge viser til at Finansdepartementet 23.03.20 har fastsatt midlertidige endringer i og presisering av boliglånsforskriftens regulering av fleksibilitetskvote og avdragsfrihet.

I vårt brev om boliglånsforskriften til departementet om av 19.03.20 varslet Finans Norge at det ville gjøres en egen vurdering av mulig behov for endringer i forbrukslånsforskriften. Problemstillingene knyttet til den generelle forbrukslånsveksten de senere årene, samt utfordringene enkelte kunder har med å betjene forbrukslånene sine, tilsier at eventuelle endringer i forbrukslånsforskriften bør foretas på selvstendig grunnlag.

Forbrukslånsforskriften har som kjent en redaksjonell oppbygning og begrepsbruk som er langt på vei sammenfallende med boliglånsforskriften. I forbindelse med endringene i boliglånsforskriften, ble det fra departementet presisert at det i dagens situasjon innenfor begge forskriftene kan innvilges avdrags- og renteutsettelse i inntil seks måneder.

De senere årene har det vært iverksatt en rekke myndighetstiltak for å få kontroll på forbrukslånsveksten i Norge. Utgangspunktet må være at den utfordrende økonomiske situasjon som mange låntakere nå står oppe ikke skal medføre at forbrukslånsveksten øker igjen.

Med det som utgangspunkt er det likevel fornuftig å gjøre en vurdering av om det er behov for presiseringer eller endringer i forskriften i en periode som kan bidra til å hjelpe forbrukere i en vanskelig økonomisk situasjon som følge av koronakrisen på kort og lang sikt.

Kundens behov for hjelp på kort sikt

Adgang til å gi nye små, kortsiktige og billige usikrede lån

Flere av Finans Norges medlemmer rapporterer om et behov for å hjelpe forbrukerkunder som permitteres og som på denne bakgrunn får begrenset likviditet. NAV-systemet er overbelastet, og behandlingstiden er svært lang i enkelte regioner. Enkelte av våre medlemmer tilbyr «forskudd på stønad» eller andre løsninger for en slik venteperiode, slik at husholdningen kan gjøre daglige nødvendige innkjøp. Ofte omtales dette som «kontokreditter».

Dette vil være å anse som ny usikret kreditt, og skal i utgangspunktet følge reglene i forbrukslånsforskriften. De fleste bankene vil kunne løse dette innenfor dagens forskrift dersom man tar i bruk fleksibilitetskvoten, jf. § 8. Det kan imidlertid tenkes at fleksibilitetskvoten for det enkelte kvartal, eller for året totalt sett, kan vise seg å bli en begrensning. Det er vanskelig å si hvor lenge det vil være behov for den form for «nødhjelp» som beskrevet ovenfor, eller andre lignende løsninger.

Finans Norge vil anmode om at disse små, kortsiktige lånene, som noen av våre medlemmer kanskje vil yte svært mange av i en forhåpentligvis begrenset periode, kan holdes utenfor forbrukslånsforskriften med hensyn til rapportering opp mot kvotebestemmelsen. Dette kan synes som et radikalt forslag, men dersom man begrenser det til lån på *nærmere angitte vilkår*, vil dette redusere byråkratiet omkring disse «nødlånene» betraktelig – både for bankene og for tilsynsmyndigheten.

Vi foreslår at det kan gis anledning til å gi slike nye lån hvor man ser bort fra kravene i forbrukslånsforskriften på følgende vilkår:

- maksimumsrente på 5%
- maksimum lånebeløp (eksempelvis 60 x dagpenger)
- det kan dokumenteres at lånet skal kompensere for manglende utbetaling fra NAV i forbindelse med Covid-19

Adgang til avdragsfrihet ved allerede eksisterende lån

I forbrukslånsforskriften § 4 annet ledd heter det: «Første ledd er ikke til hinder for at finansforetaket gir avdragsutsettelse på grunn av omstendigheter som inntreffer i lånets løpetid og som midlertidig forverrer kundens betalingsevne».

Som nevnt innledningsvis har departementet presisert at denne perioden i någjeldende situasjon må forstås som inntil seks måneder, og også at avviket også kan omfatte renteutsettelse. Vi ber om bekreftelse på at den adgangen til rente- og avdragsutsettelse i seks måneder som er gitt av departementet kun omfatter allerede eksisterende lån, og at det ikke generelt åpner for nye lån på disse vilkår.

Kundes behov for hjelp på lengere sikt

Selv om rente- og avdragsutsettelse gir en svært viktig mulighet til å hjelpe forbruker på kort sikt, minnes det om at dersom den økonomiske situasjonen for utsatte låntakere ikke bedrer seg i løpet av denne perioden vil det i løpet av kort tid for disse låntakerne være nødvendig å vurdere andre tiltak.

Forbrukslån er ingen løsning på et varig økonomisk problem for forbrukere. I den vanskelige økonomiske situasjonen som mange nå vil havne i, er det derfor svært viktig med god økonomisk rådgivning. Bankenes rådgiverkorps gjør en stor innsats disse ukene.

Forlengelse av løpetid på eksisterende lån

Forbrukslånforskriftens §4 forutsetter at usikret kreditt skal nedbetales innen maksimalt 5 år. Dette var et viktig tiltak da forbrukslånsforskriften ble innført, for å få forbrukslånsveksten under kontroll. Det er imidlertid spørsmål om hvorvidt det bør kunne lempes noe på dette kravet i den situasjonen vi nå har kommet i på grunn av koronakrisen for så vidt gjelder eksisterende lån.

Spesielt i situasjoner hvor forbruker har fått innvilget rente- og/eller avdragsutsettelse på 6 måneder, men hvor forbrukers situasjon som følge av koronakrisen ikke endres/forbedres, vil det kunne være snakk om å iverksette også virkemidler som kan bidra til at kunden faktisk kan betjene lånet sitt, og unngå at lånet går til mislighold. Dersom kunden etter seks måneders utsettelse skal betale det høyere beløpet som lånet nå har vokst seg til innenfor forskriftens ramme på 5 år, vil det kunne være svært vanskelig for kunden. I en slik situasjon vil det kunne være aktuelt å fravike forskriften ved å gi kunden lengere løpetid på lånet, med de lavere månedlige kostnadene det innebærer.

Finans Norge vil anmode om en midlertidig endring av forskriften som gir bankene mulighet til å fravike kravet om maksimalt 5 års løpetid, slik at man kan sette en løpetid på inntil 10 års løpetid på allerede eksisterende avtaler (inngått før 12. mars 2020) om usikret kreditt på visse vilkår:

- låntaker må kunne dokumentere behov for lavere månedlige kostnader på nedbetalings av lån som følge av permitteringer eller arbeidsledighet i husstanden som følge av tiltak i forbindelse med koronakrisen
- låntaker må kunne dokumentere at det allerede er søkt om og innvilget rente- og avdragsfrihet på husstandens eventuelle boliglån
- kredittyter forplikter seg til ikke å endre den nominelle renten på lånet i denne tiden
- kredittyter må forplikte seg til å vurdere lånets løpetid på nytt hvert år etter at årsaken til avviket er falt bort (arbeidstaker er i arbeid igjen) med tanke på å bringe lånet til opphør så raskt som mulig

Avvikene skal rapporteres, og det er behov for utvidelse av fleksibilitetskvoten til 10% ved avvik fra dette kravet i §4.

Ettersom mange av bankene nå innvilger ingen eller svært få nye lån, vil prosentsatsen som fleksibilitetskvoten regnes av være 0 eller tilnærmet 0. Vi anmoder derfor også om at fleksibilitetskvoten generelt inntil videre bregnes ut fra et gjennomsnitt av de fire kvartalene i 2019, eventuelt tilsvarende kvartal for 2019.

Vi ber om at Finansdepartementet foretar en rask vurdering av dette, da de lånene som er omtalt på s. 2 (små, kortsiktige og billige lån) allerede er i prosess. Vi står til disposisjon dersom departementet ønsker ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Gry Nergård
forbrukerpolitisk direktør
(sign)